



STUDIECENTRUM RECHTSPLEGING

TRAINING AND STUDY CENTRE FOR THE JUDICIARY

Jaaroverzicht 2020

Naar inhoud



Vorige pagina

Volgende pagina

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	3	Oio's over hun opleiding in coronatijd	23
Terugblik doelstellingen	5	Opleidingsaanbod	27
Jaarcijfers	6	SSR-Cursusmanagers over hun ervaring in coronatijd	31
Communicatie	8	Leiderschap	34
Digitaal leren (iSSR)	9	Coaching en intervisie	36
SSR adviseurs digitaal leren over hun ervaringen in coronatijd	10	Internationaal	37
Onderwijskundig perspectief	13	HRM	39
Evaluatie onderwijsaanbod	14	Ongewenste omgangsvormen en integriteit	42
Initiële opleidingen rechtspraak	15	Privacy en datalekken	42
Rio's over hun opleiding in coronatijd	17	Huisvesting	42
Initiële opleidingen openbaar ministerie	21		





*Een jaar waarin veel niet kon,
maar ook veel wél.*

VOORWOORD

In allerlei opzichten was 2020 een bijzonder jaar. Een jaar waarin veel niet kon, maar ook veel wél.

Niet: hebben we het 60-jarig jubileum van SSR kunnen vieren. (Bijna) niet: hebben we de geplande leeractiviteiten aan de Uniceflaan en op andere SSR-locaties kunnen uitvoeren. (Bijna) niet: hebben de rechters, raadsheren, officieren en assistent-officieren in opleiding kunnen leren van de terloopse gesprekken, de mogelijkheden om bij een zitting aan te sluiten en van alle informele leermomenten die de opleiding normaal gesproken bevat. Niet: konden er feestelijke getuigschriftuitreikingen plaatsvinden. En voor de SSR-collega's ook niet: werkoverleggen met elkaar in één ruimte, zeepkistbijeenkomsten met broodjes, afscheidsetentjes van collega's en de kerstborrel.

Wel: heeft SSR vier volle lichtenings rechters en raadsheren in opleiding (113 nieuwe collega's) verwelkomd en begeleid bij de start van hun opleiding. Wel: hebben we 48 oio's, 52 assistent-officieren en 21 OM-trainees verwelkomd. Wel: hebben 81 rio's, 26 oio's en 38 assistent-officieren hun opleiding afgerond. Wel: is er 26.361 uur doorgebracht in Virtual Classrooms die SSR in maart in gebruik heeft genomen (457 sessies).

Wel: hebben we met ongelooflijke inzet van docenten en collega's 1.524 leeractiviteiten (55% digitaal, 45% op locatie) kunnen laten doorgaan. Wel: zijn er in totaal 2.786 (500% meer dan in 2019) mutaties op reeds geplande uitvoeringen doorgevoerd door onze collega's van de servicedesk en de planning. Wel: is de virtuele vorm (livestream) van de maandelijkse interne zeepkistbijeenkomsten doorgegaan. Wel: heeft Just4U, de personeelsvereniging van SSR, gezorgd voor een hilarische kerstborrel met pubquiz, op afstand. Wel: hebben we met zijn allen de moed erin gehouden en de schouders eronder gekregen.

Per saldo kijken wij dan ook met grote waardering en trots terug op de prestaties die de collega's van SSR samen met de docenten en andere partners hebben geleverd in 2020. Een inkijkje in hoe dit tot stand is gekomen is te lezen in de interviews met enkele collega's die verspreid door dit jaaroverzicht staan. Ook komen er enkele rio's en oio's aan het woord die vertellen over hun online-ervaringen uit het afgelopen jaar. Zonder de bereidwilligheid en flexibiliteit van onze docenten in de omschakeling naar digitaal onderwijs was dit allemaal niet mogelijk geweest.

Ook bij SSR bleken de collega's individueel en collectief goed in staat om met deze extreme situatie om te gaan. Daarbij is er veel creativiteit en collegialiteit aangeboord. Degenen die minder weerbaar bleken, zijn goed opgevangen. De enkele collega's die Covid-19 hebben gekregen, hebben geen andere collega's besmet, doordat de maatregelen goed zijn nageleefd.

We streven naar een optimale mix: duurzaam digitaal aanbod aangevuld met leeractiviteiten op locatie.



Ook dit jaar hebben we toch weer bijna 7.000 individuele deelnemers verwelkomd en bijna 20.000 inschrijvingen op leeractiviteiten geteld. Begrijpelijkwijze liggen deze aantallen lager dan in 2019, maar relatief gezien valt het verschil mee. De noodzaak om nieuwe rechters en officieren op te leiden blijft groeien, evenals de vraag naar leiderschapstrajecten. Met enige vertraging zijn ook gegevens verzameld ten behoeve van het validatieonderzoek naar het instrument om het effect van leeractiviteiten beter te kunnen voorspellen. In 2021 verwachten we de conclusies. We hopen met de opbrengst de rechterlijke organisatie nog beter te kunnen ondersteunen in het bevorderen van een duurzaam effect van leer- en ontwikkeltrajecten.

Ondanks alle schade die de Covid-19-pandemie heeft aangericht, willen we de positieve effecten op de digitalisering van het onderwijs en op het innovatieve vermogen van onze partners en medewerkers behouden en verder uitbouwen. We streven daarbij naar een optimale mix: duurzaam digitaal aanbod wanneer dat efficiënt en effectief is, aangevuld met leeractiviteiten op locatie wanneer deze effectiever zijn.



Gerard Tangenberg
College van Bestuur



Remco van Tooren
College van Bestuur



Ivo Blommaart
Directeur

TERUGBLIK DOELSTELLINGEN 2020

De belangrijkste algemene thema's in het Meerjarenplan 2018-2020 SSR waren:

- Versterking van de relatie met gerechten en parketten - De relatie met gerechtsbesturen en leiding van parketten is (verder) verstevigd, getuigen de bestuurlijke gesprekken in 2020 en de constructieve samenwerking op de rechtsgebieden met de LOV's in de Rechtspraak.
- Verbetering/verdieping van het evalueren - In 2020 zijn in het kader van het validatieonderzoek (zie verderop in dit overzicht) 56 leeractiviteiten op een niveau dieper geëvalueerd dan voorheen. Deze reeks wordt met nog eens 79 leeractiviteiten voortgezet in 2021. Als uit het validatieonderzoek blijkt dat de vragenlijst inderdaad de effectiviteit voorspelt, dan zal bredere inzet van de vragenlijst leiden tot sterke verbetering van het evalueren.
- Inventarisatie van de portfoliagedachte als oplossing voor de ondersteuning van gerechten en parketten bij het opleiden. Het uitwerken van het portfolio-concept is ook in 2020 als gevolg van andere prioritering binnen de Rechtspraak niet aan bod gekomen in het traject voor aankomende bestuurders. Dit thema wordt als belangrijk gezien in het kader van de discussie over kwaliteitsinstrumenten en wordt in 2021 opgepakt.

Daarnaast heeft SSR in de oplegnotitie bij de leerplanner 2020 aangegeven de leercultuur binnen de rechterlijke organisatie te willen blijven versterken. Begin 2020 is in dit kader het plan ontstaan om bij gerechten en parketten een leercultuurscan te houden. Deze levert informatie op over de mate waarin er bij een gerecht sprake is van een leercultuur, wat een belangrijk element is voor de effectiviteit van opleidingsactiviteiten. Er is een vragenlijst beschikbaar, maar om te beoordelen op welke manier deze ondersteund dient te worden met kwalitatieve gesprekken, is een interne testfase nodig. 2020 was geen representatief jaar om de test bij SSR uit te voeren. Het voornemen is om deze in het najaar van 2021 te houden, waarna de scan in 2022 bij de reeds aangemelde gerechten en parketten uitgevoerd kan worden.

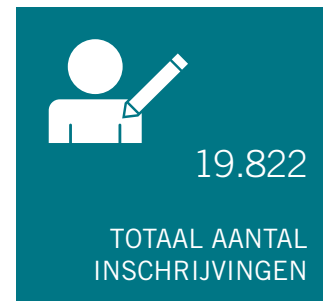
We willen de leercultuur binnen de rechterlijke organisatie blijven versterken.

JAARCIJFERS

	Realisatie 2020	Realisatie 2019	Realisatie 2018
Leeractiviteiten initiële opleidingen	570	754	830
Leeractiviteiten permanente educatie	761	1.026	1.132
Aantal leeractiviteiten OM Admin2020	109	244	62
Aantal leeractiviteiten leiderschap	84	46	51
Totaal leeractiviteiten	1.524	2.070	2.097*
Initiële opleidingen	10.590	9.702	11.467
Permanente educatie	7.920	13.852	14.880
OM Admin2020	1.023	2.562	698
Leiderschap	289	492	630
Totaal inschrijvingen	19.822	26.608	27.980**
Aantal individuele deelnemers OM	2.224	2.876	2.538
Aantal individuele deelnemers Rechtspraak	4.478	5.325	5.397
Aantal individuele deelnemers derden	289	382	607
Totaal individuele deelnemers	6.998	8.652	8.542

* = inclusief 22 activiteiten voor KEI in 2018

** = inclusief 305 inschrijvingen voor KEI in 2018



Deelname Rechtspraak	2020	2019	2018
Gerechtshof Amsterdam	300	400	452
Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden	376	679	644
Gerechtshof Den Haag	282	496	541
Gerechtshof 's-Hertogenbosch	279	413	415
Rechtbank Amsterdam	925	1.351	1.440
Rechtbank Den Haag	1.207	1.688	1.712
Rechtbank Gelderland	1.055	1.207	1.171
Rechtbank Limburg	725	983	1.120
Rechtbank Midden-Nederland	914	1.341	1.663
Rechtbank Noord-Holland	933	1.053	1.371
Rechtbank Noord-Nederland	720	1.273	1.397
Rechtbank Oost-Brabant	897	1.165	1.249
Rechtbank Overijssel	722	915	725
Rechtbank Rotterdam	1.314	1.640	1.480
Rechtbank Zeeland-West-Brabant	990	1.338	1.354
Centrale Raad van Beroep (CRvB)	204	207	613
College van Beroep voor het bedrijfsleven	72	108	101
Landelijk Dienstencentrum voor de Rechtspraak LDCR)	21	7	19
Bureau Raad voor de rechtspraak	21	33	27
IVO Rechtspraak	30	13	30
Studiecentrum Rechtspleging	114	229	228
Subtotaal Rechtspraak	12.101	16.539	17.752

Deelname Openbaar Ministerie	2020	2019	2018
Arrondissementsparket Zeeland-West-Brabant	340	583	583
Arrondissementsparket Amsterdam	580	674	674
Arrondissementsparket Den Haag	699	703	703
Arrondissementsparket Limburg	309	571	571
Arrondissementsparket Midden-Nederland	668	693	693
Arrondissementsparket Noord-Holland	415	610	610
Arrondissementsparket Noord-Nederland	321	321	476
Arrondissementsparket Oost-Brabant	482	482	583
Arrondissementsparket Oost-Nederland	722	1.000	959
Arrondissementsparket Rotterdam	638	1.040	865
CVOM	1.214	1.373	1.445
DVOM	42	42	66
Functioneel Parket	780	714	719
Landelijk Parket	125	186	275
Parketten Algemeen			
Parket Generaal	52	40	55
Ressortsparket	296	330	467
Subtotaal Openbaar Ministerie	7.383	9.618	9.522

Inschrijvingen Derden	2020	2019	2018
Totaal	339	451	7

Totale inschrijvingen	19.823	26.608	27.987
------------------------------	---------------	---------------	---------------



COMMUNICATIE

Niet het zestigjarig bestaan van SSR, maar het aangepaste opleidingsaanbod werd de rode draad in communicatie in 2020.

Vanaf maart lag de focus op het informeren van alle deelnemers en docenten over het online onderwijsaanbod. De SSR-docenten werden vanaf het begin niet alleen geïnformeerd over de veranderingen en ontwikkelingen, maar ook over wat er van hen werd verwacht op het gebied van onderwijs op afstand. Over dit online aanbod communiceerde SSR via persoonlijke mails, social media, nieuwsbrieven, www.ssr.nl en wekelijkse berichten op Intro Landelijk en ZoOM.

De podcastserie SSR Meestervertellers ontwikkelde zich met gemiddeld 1.000 luisteraars per maand in 2020 tot een voorbeeld voor soortgelijke initiatieven binnen de Rechtspraak en het Openbaar Ministerie. Op verzoek produceerde SSR onder de naam Achter de toga een dagelijkse podcast in de Week van de Rechtspraak.

Op het gebied van interne communicatie is gekeken naar manieren om de collega's in deze tijd niet uit het oog te verliezen en betrokken te houden. Tijdens de thuiswerkperiode bleek de waardering over de interne communicatie binnen SSR als geheel toegenomen. Het was een verheugende uitkomst van een uitgebreid online onderzoek naar wensen en behoeften van medewerkers op dit gebied.

De nieuwe intranetrubrieken en initiatieven 'hoe werkt het bij jou thuis?', 'bikkels op locatie', 'bakkie troost', hart-onder-de-riem-reep, de SSR Bingo en het digitale SSR-café gaven medewerkers de mogelijkheid elkaar online te treffen en zich verbonden te voelen. De maandelijkse zeepkistbijeenkomst (normaal gesproken een bijeenkomst in Utrecht voor alle medewerkers) werd live gestreamd. Op die manier werd het een gewaardeerd communicatiemiddel van het bestuur. De verdere uitkomsten van het interne communicatie onderzoek geven het team communicatie een richtlijn voor de te volgen interne communicatiestrategie voor 2021.



De geplande campagne Meimaand Leermaand werd omgebouwd tot een 'thuisleermaand'. Via social media en de website werd dagelijks aandacht gevraagd voor een online cursus, webinar of e-learning module uit het brede SSR-aanbod. Aanvullend werden vier online interviews (met sprekers als Jitske Kramer en Francesco Wessels) en zes podcasts over de juridische gevolgen van de Covid-19-maatregelen gepubliceerd.



DIGITAAL LEREN (iSSR)

Binnen SSR is het team iSSR verantwoordelijk voor het faciliteren van digitaal onderwijs. Sinds maart heeft het team ingezet op het uitbreiden van de mogelijkheden van 'onderwijs op afstand'. Het al bestaande leerplatform MIJN SSR kon daarbij direct ingezet worden, maar voor cursussen die op locatie of in blended/hybride vorm werden gegeven moest snel een nieuw online alternatief komen. In maart zijn daarom twee Virtual Classrooms in gebruik genomen, waarbij docenten aan respectievelijk 42 en 54 deelnemers les kunnen geven vanuit de SSR lokalen in Utrecht. In november kwam daar nog een derde Virtual Classroom voor 18 deelnemers bij. In totaal zijn er 457 sessies vanuit deze Virtual Classrooms georganiseerd in 2020.

Daarnaast heeft iSSR 11 webinars verzorgd. Dit zijn live-uitzendingen voor grote groepen deelnemers vanuit de SSR-studio, waarbij deelnemers kunnen reageren via de chat. Ook zijn er 11 zelfstudiemodules beschikbaar gesteld via MIJN SSR. Men kan hiermee tijd- en plaatsonafhankelijk kennis opdoen over diverse onderwerpen. Er is beduidend meer video (als onderdeel van het onderwijs op afstand) bekeken in 2020. Het aantal kijkuren nam daarbij toe van 1866 (in 2019) naar 5498.

Het digitale leerplatform MIJN SSR kende 208.456 logins in 2020. Dat is een toename van 30% t.o.v. 2019. Ook werden er duidelijk meer nieuwe accounts voor

MIJN SSR aangevraagd vergeleken met het jaar ervoor. We zien hierin een stijging van 19%. In de maanden april en mei was er een terugval, maar met het meer beschikbaar komen van zelfstudiemodules en cursussen in de virtual classroom nam het aantal nieuwe accounts sterk toe.

AANTAL LOGINS MIJN SSR

2018: 169.241
2019: 160.137
2020: 208.456

→ +30%

AANTAL NIEUWE ACCOUNTS MIJN SSR

2018: 2.540
2019: 1.875
2020: 2.237

→ +19%

Begin 2020 is een door iSSR ontwikkelde e-learningtool als open source gepubliceerd. De FRA (European Union Agency for Fundamental Rights) heeft deze tool gebruikt om in samenwerking met iSSR de inhoud van het Stappenplan Handvest grondrechten beschikbaar te stellen binnen Europa. Ook heeft iSSR de zelfstudiemodule 'Ad Hoc deskundigen' voor de Nederlandse Register Gerechtelijke Deskundigen (NRGD) opgeleverd. Deze staat momenteel live en heeft volgens de NRGD goede reacties gekregen. Dit zijn mooie voorbeelden van bredere samenwerking vanuit SSR.

*Corona heeft digitaal leren
op de kaart gezet.*

Judith Mombarg

Janny Geerligs

SSR ADVISEURS DIGITAAL LEREN OVER HUN ERVARINGEN IN CORONATIJD

SSR-adviseurs digitaal leren Judith Mombarg (41) en Janny Geerligs (34) praten over hun ervaringen in coronatijd. Een onverwacht snelle overgang naar zelfstudiemodules en virtuele klaslokalen viel sommige cursisten en ook docenten soms rauw op het dak. “Maar SSR blijft die koers varen. Het is een investering in de toekomst”.

Op 12 maart ging Nederland in een lockdown. Wat denken jullie dan?

Judith Mombarg: “Es geht los!, dacht ik. We kunnen niet anders.”

Janny Geerligs: “We hadden een vliegende start. Het móest, dus we konden doorzetten. Maar dan merk je gaandeweg het jaar dat het oude patroon terugkomt. Er wordt dan toch nog niet zo doorgezet als je had gehoopt en gewild.”

Judith Mombarg: “Dat herken ik wel. In het voorjaar zat iedereen in de modus van: gaan, gaan, gaan. De opleidingen voor rechters en officieren in opleiding startten begin april. We hebben daarvoor nagenoeg alles opzij gezet en we konden grote stappen zetten. Daarna zie je dat het gevoel van urgentie afzwakt.”

Hoe komt dat?

Janny: “De wil is er wel om digitaal leren een prominente plek te geven, maar we hebben moeite om te switchen naar een organisatie die mee gaat met de veranderingen om ons heen. Dat is ook niet heel vreemd. SSR organiseert van oudsher klassikale bijeenkomsten. Daar is alles op ingericht. Het stroomt zo’n beetje door de aderen van de hele rechterlijke organisatie. We zitten wat dat betreft nu echt in een overgangsfase.”



We zitten nu echt in een overgangsfase.

Judith: “Je merkt dat veel van onze eindgebruikers uiteindelijk positief zijn over het aanbod dat we in coronatijd hebben gerealiseerd. Digitaal leren heeft dan een duidelijke meerwaarde. Maar het kan ook afschrikken als je niet weet wat je te wachten staat. Het is namelijk best heftig als je verwacht zes uur lang op een dag in een Skype-meeting te worden vastgepind. Uiteraard is dat ook niet de bedoeling. Door interactie in te bouwen, in kleine groepjes uiteen te gaan en zelfstudie-/leesmomenten in te bouwen kan een online cursus ook afwisselend zijn.”

Janny: “Niet bekend maakt niet bemind. Dat is met het maken van een zelfstudiemodule niet anders. Zoals Judith al aangeeft, gaat het vooral om de verwachtingen van zowel cursisten maar zeker ook van docenten. Als ik docenten de voordelen en het proces (wij bouwen en jij bepaalt de inhoud in overleg met de cursusmanager) van zelfstudiemodules uitleg, dan zie je dat ze omslaan. Ze zien dan de mogelijkheden en komen dan zelfs met ideeën om het verder aan te vullen!”

Waar bestaat digitaal leren eigenlijk uit?

Judith: “Digitaal leren onderscheidt zich bij ons in twee varianten. Allereerst hebben we de online cursussen met contactmomenten. Dat kunnen uitvoeringen zijn met behulp van een virtual classroom, Zoom- of Skype-meeting, maar ook webinars. Deze zijn doorgaans korter en voor grotere groepen. Alle vinden live plaats en kennen een vorm van interactie waarbij een docent voor de groep staat. Daarnaast hebben we (online) zelfstudiemodules, waar je op een zelfgekozen tijdstip een (vooraf opgenomen) webcollege bekijkt of een e-learning-module volgt in MIJN SSR. Daar hebben Janny en ik in 2020 vooral op ingezet. Deelnemers kunnen daarmee aan

de slag als zij er behoefte aan hebben. Het is bovendien vaker in te zetten in andere leerlijnen. Zo hebben we modules die voor drie leerlijnen bruikbaar zijn. En je doet er langer mee. In maart 2020 was ons uitgangspunt bij het aanpassen van cursussen naar een online variant de 50/50-formule – voor een eendaagse cursus moest één dagdeel uit online contactonderwijs bestaan en één dagdeel uit zelfstudie, bijvoorbeeld een e-learning module.”



*We gaan naar een mix van
bijeenkomsten op locatie, zelf-
studie en online ontmoetingen.*

Janny: “De ontwikkeltijd van een e-learning module was vorig jaar korter. De noodzaak was ook groter. Dat we op afstand moesten overleggen was geen handicap. Het gaat sneller en we praten korter. Dat heeft voordelen. Er zijn ook meer video-opnames in de studio in Utrecht gemaakt. Docenten die nu door corona ineens voor de camera staan en online cursusuitvoeringen of webcolleges maken, vinden het wel spannend en vragen zich af of het wel goed gaat. Maar met wat tips en trucs van de multimediaspecialisten gaat het eigenlijk heel soepel en zijn docenten vaak trots op wat ze hebben neergezet. Ze worden uit hun comfortzone gehaald en ontdekken nieuwe talenten bij zichzelf.”

Wat betekenen deze ontwikkelingen voor de toekomst?

Janny: “Corona heeft digitaal leren op de kaart gezet en laten zien dat er meer mogelijk is dan alleen klassikaal onderwijs op locatie. Wat we nu ontwikkelen door de coronacrisis kunnen we blijven gebruiken. Het is geen weggegooid tijd en energie. Het is een investering in de toekomst. Onze doelgroep heeft het altijd druk en de digitale modules (en andere online leervormen) die we nu ontwikkelen passen in ons toekomstbeeld. Met relatief lagere kosten kunnen we meer mensen bereiken en daarnaast scheelt het simpelweg ook reistijd.”

Judith: “Op bestuurlijk niveau wordt gericht met docenten gecommuniceerd dat SSR deze koers blijft varen. Het is ook niet zo dat we sinds maart 2020 met e-learning aan crisismanagement doen. SSR streeft ernaar om een groot deel van het online aanbod te behouden. We gaan naar hybride/blended onderwijs, met een mix van bijeenkomsten op locatie, zelfstudie en online ontmoetingen. Voor langere opleidingen, waarbij sommige deelnemers vaak naar Utrecht moeten reizen, heeft die mix echt meerwaarde. Ik vind het wel sterk dat we die mix nu al uitdragen, terwijl we nog middenin de coronaperiode zitten!”

ONDERWIJSKUNDIG PERSPECTIEF

Op het gebied van onderwijskunde en evaluatie van het opleidingsaanbod heeft SSR de volgende activiteiten ondernomen:

Ontwikkelen en uitdragen van de visie op leren en educatief partnerschap

LINK, het interne Leer Innovatie Netwerk Kwaliteit, heeft de bestaande visie op leren teruggebracht tot de belangrijkste vijf uitgangspunten:

1. SSR integreert werken en leren
2. SSR laat medewerkers van de RO elkaar ontmoeten in het kader van leren.
3. SSR zorgt voor kwaliteit van leren.
4. SSR biedt expertise en ruimte voor leren.
5. SSR maakt leren effectief en efficiënt.

Op basis hiervan worden ontwerpprincipes voor het onderwijs binnen SSR geformuleerd. Deze ontwerpprincipes geven kaders en richting aan het ontwerp van leeractiviteiten en aan het gesprek over de kwaliteit van onderwijs. Verder heeft de lector onderwijskunde bijgedragen aan de online Kennis 10-daagse binnen de Rechtspraak en gesproken over het belang van een leercultuur en educatief partnerschap in de rechterlijke organisatie.

Onderzoek naar evaluatie van leeractiviteiten

In samenwerking met de lector onderwijskunde en LINK bestudeert een onderzoeker binnen SSR de impact van leeractiviteiten in de werkpraktijk en hoe deze impact op een valide en inzichtelijke manier kan worden geëvalueerd (zie volgende pagina voor een verdere beschrijving). In dit project wordt er samengewerkt met de programmagroep Onderwijswetenschappen van de Universiteit van Amsterdam.

Daarnaast heeft LINK een uitgebreide evaluatie uitgevoerd onder docenten, cursusmanagers, teamassistenten en lectoren om de ervaringen met de plotselinge omschakeling naar online onderwijs in kaart te brengen. Op basis hiervan is een adviesrapport geschreven voor het bestuur en management van SSR.

Andere punten waarop de lector onderwijskunde in 2020 op verzoek heeft geadviseerd en ondersteund zijn kwaliteitswaarborging, het docentenbeleid en de vernieuwing van het opleidingsaanbod.



EVALUATIE OPLEIDINGSAANBOD

Validatieonderzoek

SSR is een validatieonderzoek gestart op basis van het next level evalueren onderzoek van 2018/19. Dat onderzoek bood inzicht in de mate waarin trainingsinhoud wordt toegepast in de werkpraktijk (en welke factoren hierbij een rol spelen). De vragenlijst die daarbij is gebruikt, wordt in het lopende vervolgonderzoek gevalideerd op basis van data uit 47 cursusuitvoeringen. Veel trainingen die gebruikt zouden worden voor het onderzoek gingen in verband met Covid-19 echter niet door of werden uitgesteld. Dit heeft tot vertraging geleid. Desondanks is de vereiste minimale hoeveelheid data om een beeld te krijgen nu in zicht. In maart 2021 zijn de eerste onderzoeksresultaten naar verwachting beschikbaar. Deze worden gebruikt om de impact van SSR-cursussen op de werkpraktijk te monitoren en waar nodig te verbeteren. Mogelijke vervolgstappen zijn dan het SSR-breed invoeren van de vragenlijst.

Data verzameld voor/tijdens de training (in afwachting van 13 uitvoeringen)	
Respons voormeting (response rate)	247 (70,45%)
Respons eerste vragenlijst (response rate)	197 (62,98%)
Data verzameld binnen 6 weken na de training (in afwachting van 17 uitvoeringen)	
Respons tweede vragenlijst (response rate)	110 (41,29%)
Respons nameting (response rate)	99 (34,80%)
Respons nameting én tweede vragenlijst (response rate)	78 (29,67%)

Onderzoek SSR-Politieacademie

Sinds de zomer loopt ook een onderzoek in samenwerking met de Politieacademie (PA). Dit onderzoek moet inzicht geven in hoe SSR zich verhoudt tot de PA over de mate waarin cursusinhoud wordt toegepast in de dagelijkse praktijk. Het onderzoek biedt tevens de mogelijkheid tot uitwisseling van inhoudelijke en onderwijskundige kennis tussen SSR en de PA. Er zijn 181 uitvoeringen meegenomen in dit onderzoek, waarvan 140 van SSR en 41 van de PA. Eind mei 2021 wordt een eerste beeld verwacht van de uitkomsten. In augustus 2021 zijn de uitkomsten van de uitgebreide analyses beschikbaar.

Data verzameld voor/tijdens de training (in afwachting van 125 uitvoeringen)	
Respons eerste vragenlijst (response rate)	340 (58,05%)
Data verzameld binnen 6 weken na de training (in afwachting van 143 uitvoeringen)	
Respons tweede vragenlijst (response rate)	152 (37,39%)



INITIËLE OPLEIDINGEN RECHTSPRAAK

Nieuwe deelnemers ingestroomd	113
Per eind december 2020 in opleiding	217
Opleiding afgerond	81
Proeve van bekwaamheid (PvB) afgelegd	16
ZVB behaald	16

Algemeen

Vanaf april is een digitale startweek aangeboden aan de rio's. In de virtual classrooms konden de rio's en kernopleiders met elkaar kennismaken en konden zij onderwijs op afstand volgen. De vaardigheidscursussen vonden in kleine groepen plaats. De evaluatie- en beoordelingsgesprekken hebben ook digitaal plaatsgevonden.

Er hebben 159 beoordelingen plaatsgevonden (zowel tussen- als eindbeoordelingen). Acht rio's hebben een onvoldoende beoordelingsadvies ontvangen. Er zijn geen kernopleiders bij gekomen omdat een aantal detacheringen verlengd is.

Nieuwe leeractiviteiten

Naast de digitalisering van de bestaande leeractiviteiten zijn er drie (nieuwe) leeractiviteiten (her)ontwikkeld die in het curriculum worden opgenomen:

- **Predisposities (nieuw)**

Naar aanleiding van de discussie in hoeverre er aandacht is voor etnisch profileren in het curriculum is een leeractiviteit over discriminatie en predisposities ontwikkeld. De leeractiviteit zal in 2021 worden aangeboden. De thema's (institutioneel) racisme, discriminatie en ongelijkheid worden behandeld, waarbij een vertaalslag naar de eigen werkcontext wordt gemaakt. Daarnaast is het leren (h)erkennen van, reflecteren op en weerleggen van de eigen predisposities een belangrijk onderdeel van de leeractiviteit.

- **De blik van buiten naar binnen (herontwikkeld)**

Het doel van deze leeractiviteit is rio's een blik van de buitenwereld op de rechtspraak en het werk van rechters te geven. Maatschappelijke oriëntatie en reflectie op de functie van de rechter in de samenleving is een belangrijk thema in de opleiding. Bij de leeractiviteit, die in 2021 in het curriculum wordt opgenomen, zijn experts vanuit de Rechtspraak, de media en de wetenschap betrokken.

- **De Europese rechter (nieuw)**

Deze leeractiviteit heeft als doel om bewustzijn bij de rio te creëren over zijn/haar rol als Europese rechter. Daarnaast wordt de reikwijdte van het Europees en Internationaal recht besproken en wordt ingegaan op de rule of law. Deze leeractiviteit wordt in 2021 aangeboden in de voorfase en vervangt de leerwerkteambijeenkomst De Europese rechter.

Evaluatie aanbod permanente educatie in de rio-opleiding

Het aanbod van de permanente educatie in de rio-opleiding is geëvalueerd. Naar aanleiding hiervan zijn er enkele leeractiviteiten toegevoegd aan het aanbevolen programma binnen het bestuursrecht, het civiel recht en het strafrecht.

De lerende professional, de verrijking

De rio's hebben in het kader van de verrijking ongeveer tachtig individuele voorstellen ingediend. Daarnaast zijn veertien maatwerk leerwerkteambijeenkomsten georganiseerd. De individuele verzoeken en de leerwerkteambijeenkomsten hadden onder meer betrekking op de volgende thema's: stemcoaching en krachtige presentatie ter zitting, beeldschermlezen en interculturele communicatie.

Opleiden van collega's

De leergang Opleiden van collega's (voor praktijkopleiders) heeft in 2020 acht keer plaatsgevonden. Achtentachtig nieuwe opleiders hebben hiermee hun certificering behaald. Daarnaast hebben opleiders deelgenomen aan het verdiepingsaanbod. De herziening van het aanbod voor praktijkopleiders is uitgesteld naar 2021. In 2020 was alle capaciteit nodig voor digitalisering van het opleidingsaanbod voor rio's.

Dag van de opleider

De dag van de opleider is begin maart 2020 goed bezocht met maar liefst 190 deelnemers. Tijdens de dag werden diverse workshops aangeboden met betrekking tot het thema 'impact'. Er is onder meer gesproken over hoe de opleider invloed kan uitoefenen op de begeleiding van de rio met een succesvol resultaat en welke facetten hierbij van belang zijn, bijvoorbeeld de psychologische basisbehoeften. Daarnaast werd aandacht besteed aan de rol van de opleider bij stagnatie in het leerproces van de rio. Besloten is om de dag van de opleider vanaf 2021 samen te voegen met de kwaliteitsmiddag van de beoordelingscommissie. Op deze wijze wordt de verbinding met de beoordelingscomponent binnen de opleiding versterkt en kunnen gemeenschappelijke onderwerpen in een nader te bepalen vorm worden aangeboden.

Het rio-portaal en MIJN SSR

Medio 2020 is er uitvoering gegeven aan het besluit om het rio-portaal te integreren in MIJN SSR. Hiermee is de gebruiksvriendelijkheid vergroot en zijn diverse functionaliteiten toegevoegd. De rio-lichting van oktober is de eerste lichting die gestart is met het gebruik van het portaal in MIJN SSR. In 2021 kunnen alle rio's de leeractiviteiten en het portfolio raadplegen via MIJN SSR.





De meeste digitale cursussen deden niet onder voor de sessies op locatie.

RIO'S OVER HUN OPLEIDING IN CORONATIJD

Corona zette de rio-opleiding op haar kop, maar stak geen spaak in het wiel. Het antwoord op hoe verder te gaan met de opleiding van nieuwe rechters was digitaal. “De meeste digitale cursussen deden niet onder voor de fysieke sessies”, zegt een rio.” Een andere rio zegt: “Ik merk dat ik op sociaal terrein wel wat achterloop.” Opleidingsmanager rio-opleiding Karima Kaddouri erkent dat corona de rio-opleiding heeft dwarsgezet, maar haar ook op weg heeft geholpen: “We kijken nu heel kritisch naar welke leeractiviteiten zich lenen voor blended learning, dus waarbij je verschillende leervormen mixt.”

Sandra Hendriks (42) werkt 13 jaar bij het CNV als ze besluit om het roer om te gooien. Ze solliciteert bij de Rechtspraak en mag op 1 april 2020 aan de verkorte rio-opleiding beginnen. “Als je uit een andere wereld komt, dan is de introductie bij de nieuwe organisatie ontzettend belangrijk. Ik kende er nog niemand. Ik zat in een groep met bijna veertig rio's en keek ernaar uit om ze te ontmoeten en mij onder te dompelen in mijn nieuwe werkomgeving. In plaats daarvan zaten we hele dagen achter een scherm en zag ik, afgezien van de docent, niemand. Uiteindelijk kwam ik in een groepsapp terecht. Yes, ik hoor erbij!”, lacht de civiele rechter in opleiding bij de rechtbank Midden-Nederland.

Verloren

Sandra Hendriks ervaart dat de rio-opleiding onder corona met horten en stoten verloopt en dat het leren in groepsverband (van de veertig rio's met wie Hendriks de opleiding begon, heeft ze er nu zo'n twaalf in het echt gezien) nog steeds ingewikkeld is, maar dat wil niet zeggen dat ze straks een 'incomplete' rechter is. Sandra Hendriks: "We begonnen in april en de eerste drie maanden zijn vooral bedoeld om overal mee te kijken en alles te ontdekken. Die maanden zijn verloren, maar we hebben de opleiding gelukkig wel digitaal kunnen doen. Die kennis hebben we gekregen, maar ik merk dat ik op sociaal terrein wel wat achterloop. Er is nu gelukkig wat meer leven op de rechtbank en er zijn weer volop zittingen, dus die sociale achterstand loop ik wel in."

Onrustig

Han Verhagen (41) had de introductieweken en de eerste verbindende maanden gelukkig net achter de rug toen de coronacrisis zijn opleiding tot raadsheer overviel. Voormalig belastingadviseur Verhagen: "We waren voor een tweedaagse cursus in Zeist. De opleider was de hele dag al wat onrustig en keek regelmatig op haar telefoon. Tegen het einde van de middag meldde ze dat we naar huis moesten. SSR berichtte dat er digitale cursussen zouden worden aangeboden. Dat is snel gedaan en binnen een maand waren de

eerste cursussen al omgeturnd naar digitale varianten. Er waren natuurlijk wel wat haperingen, maar de meeste digitale cursussen deden kwalitatief/inhoudelijk niet onder voor de fysieke sessies."

Alternatieven

Er is nog een reden waarom de coronacrisis voor Han Verhagen geen roet in het eten heeft gegooid. Verhagen: "Toen duidelijk werd dat het voorlopig afgelopen was met fysieke zittingen voor het belastingrecht en het de vraag was of er überhaupt digitale zittingen zouden komen, zijn we met praktijkopleiders gaan kijken naar alternatieven om de opleidingstijd toch nuttig te besteden. Ik ben met voorstellen gekomen en die zijn ook uitgewerkt. Flexibiliteit en initiatief zijn zeker in deze tijd belangrijke competenties. Kijk naar wat wél kan en richt je daarop." Verhagen heeft inmiddels weer een fysieke cursus in Utrecht bijgewoond en er volgen er nog drie. "Het was als vanouds. We zijn na afloop ook weer wat gaan drinken. De toegevoegde waarde van de opleiding is toch ook dat je ervaringen kunt uitwisselen."

Monnikenbestaan

Oud-advocaat en docent privaatrecht aan de VU **Sjoerd Bakker (46)** is halverwege zijn opleiding tot raadsheer in Leeuwarden en is ook opleidingsdocent voor SSR. Net als Verhagen heeft hij nauwelijks last gehad van de coronacrisis. Bakker: "Mijn vrouw en kinderen zaten nog op Curaçao, waar we de afgelopen jaren hebben gewoond. Daardoor kon ik tijdens de lockdown in alle rust thuis arresten schrijven. Je komt dan vrij snel aan je aantallen, maar ik leidde ook wel een beetje een monnikenbestaan."

*Binnen een maand
waren de eerste
cursussen al omgeturnd
naar digitale varianten.*

Omdat ik een lijntje had met het familieteam in Leeuwarden, kon ik daar vrij snel weer fysieke zaken doen. Toen dat eenmaal liep, trokken ook de handelszittingen weer aan.” Tijdens de online cursussen over de meer sociale aspecten van het rechtersvak miste Sjoerd het fysieke element wel. “Sociale vaardigheden voor het leiden van zittingen ontwikkel je niet zo makkelijk op de computer.”

Behapbaar

Sjoerd Bakker heeft zich niet alleen moeten aanpassen als cursist, maar ook als docent. “In maart heb ik één deel van een fysieke cursus nakomen/niet-nakomen gegeven, en vervolgens werd alles digitaal. Ik heb op verzoek van SSR als alternatief voor die cursus online cursusmateriaal ontwikkeld als aanvulling op een aantal al bestaande video’s. Daarnaast heb ik voor de rio-opleiding een webcollege opgenomen in zes delen over contractenrecht en corona.” Zes delen? Voor de fijnproevers dan toch zeker? Bakker lacht: “Zes keer een kwartier hoor; naar ik begrijp wordt de duur van de filmpjes afgestemd op de ervaring dat de aandachtspanne van de kijker beperkt is tot zo’n vijftien minuten per filmpje. Het moet behapbaar blijven.”

Relativeren

Begon Sandra Hendriks in april aan haar rechteropleiding, **Louise Koekoek (36)** oud-stafjurist bij het Pieter Baan Centrum, rondde in die maand haar opleiding juist af. De eindbeoordeling ging via Skype, er was geen uitreiking van het getuigschrift en er komt dit jaar geen installatiezitting. “Dat moet erger zijn dan je opleiding in de lockdown beginnen”, vermoedt Hendriks. Is dat zo? “Daar ben ik dubbel in”,

reageert Koekoek, inmiddels politie- en kinderrechter in Den Bosch. Koekoek. “In het grote geheel kan ik het ik heel goed relativeren. Waar hebben we het over? Maar als ik eerlijk ben, dan vind ik het ontzettend jammer dat ik die afsluitingsdingen heb moeten missen. Ik heb vijf jaar over mijn rio-opleiding gedaan en in die tijd heb ik twee kinderen gekregen. Het laatste deel van de opleiding was daardoor pittig. En dan ben je na vijf jaar klaar en dan gebeurt er ... niets.”

Gek

Waar bij Sandra Hendriks de start van de rio-opleiding in het water viel, was dat bij Louise Koekoek de afsluiting. “Ik zou naar het OM gaan als officier van justitie, maar na

drie politierechterzittingen ging alles dicht. Daar had SSR part noch deel aan. Ze hebben met online-cursussen gedaan wat ze konden. Vanuit het OM kon helaas niet geregeld worden dat ik thuis kon werken. Ik kon niet meer in het systeem. En op kantoor mocht je niet komen. Uiteindelijk is besloten dat ik zes weken vrij was. Dat was gek.” Heeft ze dan nu als rechter geen achterstand in de zittingszaal? “Het is jammer dat ik niet meer heb kunnen doen als officier van justitie, maar ik heb een goed beeld gekregen van het OM. Ik weet hoe het is om als officier in de rechtszaal te staan.”

En dan ben je na vijf jaar klaar en dan gebeurt er... niets.

Positief

Opleidingsmanager rio-opleiding **Karima Kaddouri** ervaart dat de rio's positief zijn over de snelheid waarmee SSR van fysiek naar digitaal is gegaan. Kaddouri: “Begin april zou een lichting starten met een fysieke startweek. Daarvoor moest in twee weken tijd een vervangend digitaal programma worden ontwikkeld. Dat hebben we gedaan én we hebben onder zeer hoge druk de leeractiviteiten in de eerste drie maanden van de opleiding gedigitaliseerd. We zijn hierbij kritisch geweest of de leeractiviteit zich leent voor digitalisering en welke vorm het meest geschikt is. Kaddouri weet dat online leren beperkingen kan hebben. “Zittingsvaardigheden leer je niet online. Daarom hebben we er expliciet voor gekozen om de leeractiviteit zittingsrechter fysiek te laten plaatsvinden. Deze leeractiviteit heeft zelfs op de oorspronkelijke geplande datum plaatsgevonden. Intervisie willen we nu ook fysiek gaan aanbieden, omdat dit in kleine groepen kan plaatsvinden.”

Verbinding

Corona heeft de rio-opleiding dwarsgezet, maar haar ook op weg geholpen, zegt Karima Kaddouri. “Als er enorme druk is, dan kan er veel. We kijken nu heel kritisch naar welke leeractiviteiten zich lenen voor blended learning, dus waarbij je verschillende leervormen mixt. We maken nu ook gebruik van de virtual classroom.

Die vorm van lesgeven hadden we voor corona niet. De kernopleiders en de praktijkopleiders kijken vooral naar mogelijkheden om onder invloed van corona de verbinding met fysiek en digitaal te leggen door bijvoorbeeld vaste contactmomenten te plannen. Het lichtingsgevoel en de sociale band blijven namelijk van groot belang in de opleiding.”



We kijken nu heel kritisch naar welke leeractiviteiten zich lenen voor blended learning.



INITIËLE OPLEIDINGEN OPENBAAR MINISTERIE

Nieuwe deelnemers ingestroomd	121
Per eind december 2020 in opleiding	166
Afgerond	26 oio's en 38 assistent-officieren
Proeve van bekwaamheid (PvB) afgelegd	24 oio's en 58 assistent-officieren
ZVB behaald	24 oio's en 54 assistent-officieren

Algemeen

In het overleg met het Parket-Generaal en met de coördinerend opleiders van de arrondissementsparketten over de initiële opleidingstrajecten, zowel over de kwalitatieve als de kwantitatieve aspecten is veel aandacht geweest voor de krapte op de parketten. De noodzaak om op korte termijn over meer officieren te beschikken heeft zich vertaald in de wens tot het opleiden van extra lichten (assistent) officieren in opleiding.

In 2021 zal zowel een extra lichting oio's als een extra leergang assistent officieren in opleiding starten. Naast de organisatorische aspecten (o.a. voldoende docenten) en de kwalitatieve aspecten (met name: ondersteuning van learning off the job door learning on the job, oftewel voldoende opleidingscapaciteit in de praktijk) heeft SSR meer transparantie gecreëerd in de financiële aspecten (kostenplaatjes van de respectieve opleidingstrajecten).

Officieren in opleiding (oio's)

Met ingang van 1 april 2020 is er gestart met de vernieuwde introductieperiode. Deze is breder (met name meer aandacht voor beroepsethiek), langer van duur (van drie naar vier maanden) en praktijkgericht. Ook is, in het kader van het kwaliteitsproject van SSR in samenwerking met het Wetenschappelijk Bureau van het OM, een aantal titels uit de introductieperiode nader bekeken en waar nodig inhoudelijk aangepast. Ook zijn de leerdoelen van titels uit het curriculum aangescherpt. Vanaf half maart 2020 zijn de leeractiviteiten zoveel mogelijk digitaal uitgevoerd. De 23 oio's die op 1 april 2020 zijn gestart, hebben allen op de geplande datum in juli 2020 het Zittingsvaardigheidsbewijs behaald en hebben met succes de (vernieuwde) introductieperiode afgerond.

Ook de oio's in de vervolgfase van hun opleiding hebben vrijwel allen hun opleiding zonder vertraging kunnen voortzetten en een groot deel van de cursussen uit het verplichte curriculum in digitale vorm kunnen volgen. De 25 oio's die op 1 oktober 2020 zijn gestart met hun opleiding hebben een vrijwel geheel digitale introductieperiode doorlopen. Voor alle (vier) oio-lichtingen van 2020 (dus voor 48 oio's) konden de zittingsvaardighedentrainingen (in elk geval eenmalig) in fysieke vorm doorgang vinden, evenals de Proeve van Bekwaamheid.

Assistent officieren in opleiding

In 2020 zijn 52 Assistent officieren in opleiding gestart (in vijf leergangen). Ook hun curriculum is met ingang van 16 maart 2020 vrijwel geheel gedigitaliseerd. De leergangen die op 1 februari 2020 en op 1 maart 2020 zijn gestart hebben enige vertraging opgelopen in hun opleiding door het noodzakelijkerwijs uitstellen van de Proeve van Bekwaamheid, tot begin juli. Een uitvoering op locatie van deze Proeve was niet eerder mogelijk, gelet op de indertijd geldende Covid19-beperkingen. Uiteindelijk zijn alle assistent officieren in opleiding geslaagd voor de Proeve. Ook de later in 2020 gestarte leergangen hebben zonder vertraging hun opleiding kunnen volgen.

In 2020 is in overleg met het Parket-Generaal besloten het curriculum van de introductieperiode aan te passen, waarbij een groot deel van de nieuwe en aangepaste onderdelen van de herziene introductieperiode van de oio's wordt opgenomen in de introductieperiode van de opleiding van de assistent officieren in opleiding. Aan het curriculum van de in 2020 gestarte assistent officieren in opleiding is reeds een aantal onderdelen toegevoegd, waarbij de inhoud van een aantal cursussen ook is aangepast

Trainees

In 2020 zijn op 1 maart negen trainees en op 1 september twaalf trainees gestart. Na de evaluatie in 2019 waren dit de eerste lichten trainees 'nieuwe stijl'. Het traineeship duurt inmiddels twee jaar (voorheen één jaar) en het programma bevat sinds 2020 de volgende onderdelen: CVOM, Interventies (AP), Onderzoeken (AP) of een landelijk OM onderdeel (RP, LP, FP). Het bijbehorende verplichte curriculum is ook ingrijpend gewijzigd. Ook het curriculum van de trainees is met prioriteit gedigitaliseerd om te voorkomen dat de trainees vertraging zouden oplopen in hun opleiding. Beide lichten hebben vrijwel alle voorgeschreven cursussen kunnen volgen en hebben hun opleiding zonder vertraging kunnen doorlopen.

Beginnend juristen

In 2020 is op een aantal arrondissementsparketten (AP's) beginnend juristen gestart die rechtstreeks bij een AP zijn ingestroomd; voor deze beginnend juristen is in overleg met de lector een passend cursuspakket samengesteld. Voor deze groep wordt in 2021 waarschijnlijk een meer structureel opleidingsaanbod ontwikkeld. Hierbij zal aansluiting worden gezocht bij het bestaande curriculum van de trainees, mogelijk met toepassing van maatwerk.



Alles was goed verzorgd. Het ging veel beter dan ik had verwacht.

OIO'S OVER HUN OPLEIDING IN CORONATIJD

De impact van corona op de oio-opleiding was enorm, maar met de inzet van veelal digitale middelen ging de opleiding door. “Alles was goed verzorgd. Het ging veel beter dan ik had verwacht”, zegt een oio. Maar, zegt een collega ook: “SSR had beter kunnen kiezen voor maatwerk.” SSR-opleidingsmanager OM Linda Nagelhout herkent de voor- en nadelen van de huidige situatie: “Van de ene op de andere dag moesten we digitaal. De eerste online bijeenkomsten verdienden misschien niet allemaal de schoonheidsprijs, maar we hebben er wel van geleerd en we hebben doorontwikkeld. We zoeken daarbij naar het evenwicht tussen contact en afstand.”

De coronacrisis trof Johan Schouten (48) tegen het einde van zijn oio-opleiding, dus geen feestelijke installatiezitting en de eindbeoordeling via Skype. “Althans, dat was de bedoeling, maar bij de teamleider, die samen met de opleidingscoördinator van SSR het eindgesprek deed, werkte Skype niet, dus toen hebben we gewoon met zijn drieën gebeld”, zegt Schouten, die per 1 oktober is benoemd bij het arrondissementsparket Oost-Nederland.

Schermb

Oud-advocaat **Johan Schouten** zit niet met dat gemis. “Waar het om gaat is dat je je opleiding hebt afgesloten.” Maar dat wil niét zeggen dat corona geen invloed heeft gehad op zijn opleiding. Johan Schouten: “Veel dingen liepen stroever. In het laatste deel van mijn opleiding moest ik interventies doen. Je neemt op een dag heel veel beslissingen over kleine feiten. Dat doe je allemaal via een computerscherm. Hoe kijk je op anderhalve meter mee met collega’s? Uiteindelijk ben ik in de

conferentiekamer gaan zitten. Dan kun je meekijken op het scherm, maar dan heb je weer geen contact met de officier. Je ziet dingen gebeuren, maar je weet niet waarom. Dat was gemankeerd, maar je moet roeien met de riemen die je hebt.”

Ik heb mijn opleiding voltooid en met goede beoordelingen. Daar gaat het om.

Reistijd

Staat er door die ‘stroefheid’ straks een gemankeerde officier van justitie in de zittingszaal? “Nee, dat zeker niet. Ik ben geen mindere officier”, reageert Johan Schouten stellig. “Het was wat lastig en er zijn wel cursussen geschrapt, maar de meeste gingen online door. Die heb ik ook gewoon gevolgd. De cursussen die ik niet heb kunnen volgen, haal ik later dit jaar en begin volgend jaar in. Ik heb mijn opleiding voltooid en met goede beoordelingen. Daar gaat het om.”



Vragen

Nogal wat cursisten mopperden volgens Schouten over de online-cursussen, maar zelf heeft hij er alleen maar plezier aan beleefd. “Als de verbindingen tot stand waren gebracht, waren ze technisch tamelijk volmaakt. Ik zag mijn medecursisten, ik kon de docenten goed volgen en we konden met elkaar discussiëren en vragen stellen. Ik zou kritisch zijn als ik daar een reden voor zou hebben, maar die heb ik niet. Alles was goed verzorgd. Als er technische problemen waren, dan werd alles in het werk gesteld om ze te verhelpen. Het is waar dat je de sociale contacten moest missen en het is prettig om tijdens de koffiepauzes ervaringen uit te kunnen wisselen of te kunnen klagen over dingen die niet goed lopen. Maar daar stond tegenover dat je geen reistijd had. Dat voordeel woog voor mij op tegen het nadeel van het missen van het contact.”



Ik heb bewondering voor de inspanningen van de docenten en SSR.

Koffietafel

Officier in opleiding **Hansje Boelens (39)** heeft net als Johan Schouten bewondering voor de inspanningen van de docenten en SSR, maar in tegenstelling tot haar collega in Arnhem heeft ze het contact met de mede-cursisten wel erg gemist. Boelens: “Ik ben van de lichte oktober 2019, dus pre-corona. Ik heb gelukkig de introductie

meegemaakt. Voor mij was SSR in Utrecht ook echt een ontmoetingsplek geworden. Dat is zó belangrijk voor het groepsgevoel en voor jezelf om ervaringen te delen. De ongedwongen praatjes aan de koffietafel zijn enorm waardevol. En dat viel ineens helemaal weg. Ik ben ook sinds maart niet meer in Utrecht geweest.”

Gemis

Een paar weken nadat ze haar zittingsvaardigheidsbewijs had behaald en het echte (zittings)werk kon beginnen, was corona daar. “Dat doet wat met de groep”, zegt Boelens. “Het is begrijpelijk dat een deel van de cursussen uitviel, maar als je je eerste vlieguren maakt is dat echt een enorm gemis. Bovendien werden ze pas vrij laat geannuleerd. Dat is voor je planning lastig. De kwaliteit van de vervangende online cursussen vond ik echt minder.”

Ervaringen

Met elkaar in een lokaal zitten is waardevoller dan een cursus volgen op een laptop, vindt Boelens. En het had gekund. “Het was denk ik mogelijk geweest om meerdere cursussen in ieder geval deels te laten doorgaan. Je leert juist door de interactie. In een videoconferentie zeg je nét iets minder snel iets, je wacht toch meer af. Omdat je de gemiste cursussen moet inhalen, heb ik straks op vier achtereenvolgende dagen cursussen. Dat is nu behoorlijk lastig want ik draai bij het OM vol mee in de roosters. Maar het fijne is wél dat ik dan weer met mijn medecursisten ervaringen kan uitwisselen en kan vragen hoe ze het maken”, aldus Boelens.

Gedreven

Wel of niet tevreden over de digitale alternatieven voor de fysieke cursussen, met haar oio-collega Schouten gelooft Hansje Boelens niet dat ze na haar opleiding straks een gemankeerde officier van justitie is. “Oio’s zijn gedreven mensen die heel graag een goede officier willen worden. Je zorgt er zelf voor dat je de kennis die je niet via een cursus krijgt, op een andere manier tot je neemt. Ik heb begrepen dat mede-cursisten het daar best moeilijk mee hebben gehad. Je moet leuren en speuren naar zittingen die er beperkt zijn. SSR had denk ik beter kunnen kiezen voor maatwerk en moeten kijken naar wat bij de persoonlijke ontwikkeling van de betreffende oio past.”

Feestje

Opleidingsmanager Initieel OM **Linda Nagelhout** heeft de introductieperiode met cursisten geëvalueerd. “Veel oio’s hebben het wegvallen van de sociale bijeenkomsten als een groot gemis ervaren”, zegt Nagelhout. Meer dan SSR had verwacht? “Wij gingen er vanuit dat cursisten vooral de noodzakelijke leeractiviteiten belangrijk zouden vinden. Daar hebben we ook op ingezet. Geen borrel maakt niet zoveel uit, dachten we, maar het maakte wél uit, en dat begrijp ik ook best. Je hebt elkaar heel weinig gezien en dan gaat ook nog de uitreiking van je zittingsvaardigheidsbewijs niet door. We kunnen die uitreiking helaas nog steeds niet op locatie doen, maar we maken er nu online wél een feestje van.”

*We maken er nu online
wél een feestje van.*



Voorgrond

De omslag van een klassieke opleiding naar een digitale leerweg moest in maart in een paar weken worden georganiseerd. Linda Nagelhout: “De een vond de digitale weg heel fijn, hoewel de online cursussen soms wel werden verstoord door technische problemen, en de ander vond en vindt het lastig. Je moet de cursussen namelijk veel bewuster volgen en je moet op de voorgrond treden om bijvoorbeeld een vraag te stellen. Dat is lastig voor cursisten, maar ook voor docenten, die gewend zijn om te reageren op lichaamstaal.”

Evenwicht

Corona heeft de oio-opleiding dwarsgezet, maar haar ook op weg geholpen, aldus Nagelhout. “Digitalisering stond al jaren op het ontwikkelprogramma, maar de noodzaak was niet zo hoog. Heel grote stappen werden niet gemaakt, totdat corona toesloeg. Van de ene op de andere dag moesten we digitaal. In mijn team hebben we al in de eerste week cursussen omgezet. De eerste digitale versies verdienden misschien niet allemaal de schoonheidsprijs, maar we hebben er wel van geleerd en we hebben doorontwikkeld. In april kwam de virtual classroom. Dat is SSR-breed een prachtig instrument, waarmee je de cursussen op locatie nu op afstand kunt geven op een bepaalde dag en tijd. Volgende stappen naar tijds- en plaats onafhankelijke e-learning modules worden ook gezet, maar deze zijn voor de initiële leergangen minder belangrijk. Daar is het lichtingsgevoel ook van groot belang. We zoeken daarbij naar het evenwicht tussen contact en afstand.”

OPLEIDINGSAANBOD

Met de diverse opleidingsteams is een prioriteringslijst opgesteld om te kijken welke cursussen digitaal aangeboden konden worden en welke uitgesteld/ doorgepland moesten worden. De basiscursussen voor de initiële opleidingen bij het OM en de Rechtspraak hadden hierbij voorrang. Er zijn daarbij nieuwe inzichten opgedaan en er is veel mogelijk gebleken in deze uitzonderlijke omstandigheden. Digitalisering heeft duurzame nieuwe onderwijsvormen opgeleverd die SSR na de crisis zal behouden. Hierna worden de belangrijkste ontwikkelingen per rechts-/ interessegebied beschreven.

Bestuursrecht

99 leeractiviteiten gerealiseerd met 2.111 ingeschreven deelnemers

Een deel van de nieuwe regelgeving in het kader van Covid-19 is bestuursrechtelijk van aard. Er zijn daarom enkele nieuwe cursussen ontwikkeld om de medewerkers van de gerechten voor te bereiden op de eerste zaken. Bijvoorbeeld over de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo). Deze is gebaseerd op de Participatiewet en wordt uitgevoerd door de gemeenten. Er is contact gezocht met gemeenten om de cursus vorm te geven. De Tijdelijke noodmaatregel overbrugging voor behoud van werkgelegenheid (NOW) wordt uitgevoerd door het UWV en biedt

een tegemoetkoming in de loonkosten aan werkgevers. Voor het ontwikkelen van deze cursus is contact gezocht met het UWV.

Omdat de inwerkingtreding van de Omgevingswet is uitgesteld tot 2022, zijn de onderwijsactiviteiten met betrekking tot deze stelselherziening verschoven naar 2021. De voorgenomen extra activiteiten rondom het thema digitale overheid zijn niet doorgegaan omdat de rio-opleiding prioriteit kreeg. In diverse reguliere cursussen is hier wel aandacht aan besteed. Aandacht voor de AVG, hetgeen het voornemen was, heeft een plaats gekregen tussen de rio-cursussen. Aan het eind van het jaar werd ongeveer driekwart van het bestuursrechtelijke curriculum digitaal aangeboden.

Een livestream Actualiteiten Bestuurs(proces)recht en een livestream Effectieve bestuursrechtspraak trokken ieder meer dan 100 cursisten. Tijdens een bijeenkomst in december met de kwaliteitscoördinatoren bestuursrecht van de gerechten bleek dat deze onderwijsvorm inderdaad in een behoefte voorziet.

Civiel recht

124 leeractiviteiten gerealiseerd met 2.058 ingeschreven deelnemers

Er lag al een voornemen om in 2020 veel cursussen te digitaliseren en dat voornemen is onder druk van de covid-crisis versterkt tot uitvoering gekomen. Bewijsrecht is van een hele dag contactonderwijs naar een halve dag in de Virtual Classroom (VC) gegaan, maar door zelfstudie voorafgaand aan de cursus en het formuleren van vragen aan de docent is de halve dag VC maatwerkonderwijs geworden.

Voor rio's is er elke dag 'de vraag van vandaag' geïntroduceerd. Hiermee wordt de thuiswerkende rio enigszins tegemoet gekomen in het gemis van leren in de wandelgangen. Op de vraag van vandaag (over uiteenlopende onderwerpen en weetjes) volgt de dag erna het antwoord.

Er ging ook wel eens iets mis. Bij het streamen van een college arbeidsrecht voor 140 deelnemers viel het systeem uit, maar dat wisten de ICT-collega's van SSR toch te verhelpen.

Team civiel bleef met leeractiviteiten inspelen op actualiteit in de wetgeving, zoals bijvoorbeeld de geheel nieuwe Wet Homologatie Onderhands Akkoord (WHOA) en de aanpassingen op het gebied van procesrecht en bewijsrecht.

Personen- en familierecht

81 leeractiviteiten gerealiseerd met 1.166 ingeschreven deelnemers

In lijn met het prioriteringsbeleid van SSR, zijn basiscursussen in digitale vorm aangeboden voor rio's en starters in het rechtsgebied. In het bijzonder gaat dit om de introductiecursussen Familiekamer, Familieprocesrecht, Zitting houden familierecht, Beschikkingen maken in het familierecht, Gezag en omgang, Afstamming en IPR. Het was een uitdaging om de basiscursus Alimentatierecht en -rekenen online te verzorgen, vanwege het werken met het INA-rekensysteem, maar het is gelukt. Deze is meerdere keren aangeboden. Verder is begonnen met het digitaliseren van tien overige cursussen.

Over de koers van SSR is ook overleg geweest met het LOVF(H) en de gerechten, wat impliciet een boost heeft gegeven aan de samenwerking als educatieve partners in het proces van leren en opleiden.

Omdat in het familierecht bij de gerechten snel geschakeld werd om zittingen doorgang te laten vinden, was er behoefte aan handreikingen ten aanzien van het houden van online zittingen (telefonisch, beeldbellen). Daarvoor is met spoed een 'levend document' geplaatst op MIJN SSR met suggesties, waarop men kon reageren en ervaringen delen. Samen met enkele ervaren rechters zijn eveneens online cursussen ontwikkeld die rechters de mogelijkheid bieden om te oefenen

en te experimenteren met het leiden van een telezitting. Daarnaast zijn een aantal verdiepingscursussen aangeboden waar vanwege de actualiteit behoefte aan was, zoals WvGGz voor administratie, WvGGz/WZD basis, pensioenvoorzieningen, huwelijksvermogensrecht en een aantal cursussen op het gebied van Jeugdrecht, het Jeugdbeschermingsrecht en het Jeugdstrafrecht.

Door de huidige crisis heeft de voorgenomen ontwikkeling van een leeractiviteit Regie en conflict diagnose geen prioriteit gehad. Wel is een training ontwikkeld voor een aantal rechters en juridisch medewerkers die uitvoering gaan geven aan de activiteiten van de experimenteelabs, de twee rechtbanken die binnenkort gaan starten met de werkwijze van een gezamenlijke en eenvoudige procesinleiding. Deze training is op maat gemaakt in afstemming met de betreffende rechtbanken.

In plaats van de jaarlijkse bijeenkomst met het veld over leren en opleiden is er een online bijeenkomst geweest met kwaliteitscoördinatoren van de gerechten en de kennisarchitect, waarin stilgestaan is bij het kwaliteitsbeleid en bij de ervaringen met andere onderwijsvormen (online en blended/hybride).

Strafrecht

471 leeractiviteiten gerealiseerd met 6.103 ingeschreven deelnemers

De voor 2020 geplande verbeterslag in kwaliteit in het reguliere opleidingsaanbod (PE) en de uitbreiding van het opleidingsaanbod voor ervaren rechters, raadsheer en officieren van justitie en hun ondersteuning, heeft door Covid-19 een lagere prioriteit gekregen. Dit geldt ook voor de geplande intensivering van de samenwerkingsverbanden met de opdrachtgevers, expertgroepen, kenniscentra, de gerechten, parketten en universiteiten. Wel zijn er meer dan honderdtien bestaande leeractiviteiten online aangeboden. Een groot deel van het geplande aanbod kon daardoor doorgaan. Daarnaast zijn er twaalf nieuwe leeractiviteiten ontwikkeld, vier leeractiviteiten her-ontwikkeld en zestien titels gereviseerd in samenwerking met de gerechten, parketten, het PaG, het LOVS, het LBVr en met de wetenschap.

In de opsporings- en vervolgingsketen is de samenwerking met de Politieacademie, het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) en het Kenniscentrum Cybercrime (KCC) geïntensiveerd. De geplande gezamenlijke leeractiviteiten met de Politieacademie zijn wegens Covid-19 niet doorgegaan.

De belangrijkste ontwikkelingen binnen het aanbod strafrecht worden op de volgende bladzijde per thema weergegeven.

Cybercrime

De nieuwe leerlijn rondom computer-/internet gerelateerde criminaliteit is afgerond. Deze is met name relevant voor de Rechtspraak, maar is ook te volgen voor het Openbaar Ministerie. Voor het OM zijn in samenwerking met de cyberspecialisten de basisopleidingen en masterclasses waar nodig aangepast of ontwikkeld.

Ondermijning

SSR heeft meegewerkt aan de doorontwikkeling van Field Lab. Field Lab is een vorm van action-learning. Aan de hand van concrete problemen op het terrein van de ondermijning wordt kennis en ervaring opgedaan met betrekking tot het aanpakken daarvan door middel van multidisciplinaire samenwerking.

Mediation

Een volledig gedigitaliseerde leergang strafrecht voor strafmediators is opgezet in samenwerking met de Landelijk Coördinator Mediation in Strafzaken (MiS) en het LBVr. Deze leergang is erkend door Mediatorsfederatie Kwaliteitsregister Nederland. Tevens is gestart met de voorbereiding van een leergang voor medewerkers van de mediationbureaus bij de gerechten.

Fraude en afpakken

De cursus fiscale en faillissementsfraude is in het kader van afpakken gereviseerd. De vermogensjacht is in het cursusaanbod verwerkt en beschikbaar voor trainees, oio's en PE-deelnemers. De themadag fraude heeft in 2020 plaats kunnen vinden.

Zorgwetten

Er zijn nieuwe leeractiviteiten ontwikkeld in verband met de implementatie rond de Wet verplichte geestelijke Gezondheidszorg (Wvggz) en de Wet forensische zorg.

Milieu

Er zijn tien webcolleges opgenomen in samenwerking met het ministerie van BZK ter voorbereiding op de Omgevingswet die op 1 januari 2022 in werking treedt. Daarnaast is een deel van het cursusaanbod gedigitaliseerd (e-learning modules).

Beleid en strategie

Naast twee nieuwe OM-cursussen zijn er twee nieuwe webcolleges opgenomen (demonstratierecht in zijn algemeenheid en demonstratierecht in tijden van crisis).

Jeugd, gezin en zeden

Er is een digitale module Kennismaking met de rechtbank ontwikkeld voor oio's die een rechtbankstage gaan lopen. Daarnaast is een stoomcursus ZSM ontwikkeld voor trainees. De leerlijn strafvonnis is volledig gedigitaliseerd en er zijn enkele webcolleges opgenomen voor de cursus huiselijk geweld.

Forensisch onderzoek en rapportage

Het bestaande aanbod werd in samenwerking met het LOFO en vertegenwoordiger(s) van de Rechtspraak omgevormd naar een forensische leergang. Dit wordt in 2021 mogelijk aangevuld met nieuw aanbod.





Mans van Rooijen

Camiel Borghuis

*SSR voelt veel proactiever
en efficiënter.*

SSR-CURSUSMANAGERS OVER HUN ERVARINGEN IN CORONATIJD

SSR-cursusmanagers Mans van Rooijen (32) en Camiel Borghuis (30) praten over hun ervaringen in coronatijd. De plotselinge overgang naar online onderwijs was niet eenvoudig maar bracht alles in een stroomversnelling. “Er zijn nu digitale alternatieven die we anders nooit of pas veel later op deze manier hadden ontwikkeld.”

Begin 2020 worden op locatie tijdens SSR-cursussen nog rollenspellen georganiseerd. Op 12 maart valt het doek.

Camiel Borghuis (cursusmanager team strafrecht): “Ik was op dat moment niet zo bezig met de gevolgen van de intelligente lockdown voor mijn werk. Ik volgde het nieuws vooral als bezorgde Utrechter, niet als cursusmanager. In de samenleving stormde het, op werkgebied was het stilte voor de storm. Ook bij SSR duurde het denk ik even voordat men wist: dit zijn de richtlijnen en zo gaan we het doen. Later in het jaar verandert dat en denk je bij iedere beslissing: wat betekent dat voor ons? Je had een beeld.”

Mans van Rooijen (cursusmanager rio-opleiding): “Bij mij werd het gelijk druk. De persconferentie van premier Rutte was op donderdagavond; ik had net een tweedaagse cursus. Die avond belde ik cursisten en docenten met de mededeling dat ze met spoed naar huis moesten. Ik had de indruk dat het niet zo lang zou duren, hooguit twee of drie weken, maar dat liep dus anders. Ik was op 1 maart begonnen bij SSR en ik moest mijzelf opnieuw uitvinden. De SSR-machine draaide, maar ik wist niet welke bijdrage ik kon leveren. Wat moest ik doen? Ik ben toen veel bezig geweest met cursusuitvoeringen in de virtual classroom.

Hoe pakte de virtuele aanpak uit?

Camiel: ‘Ik ben wel positief. Cursisten hebben het digitale aanbod goed opgepakt. Ze waren in het begin heel blij dat een cursus doorging. De rechtbanken waren gesloten en dan is afwisseling heel fijn. De motivatie was ook groot. Ik moest als cursusmanager wel anders leren denken, over interactie bijvoorbeeld. Die ontstaat



in de klas vaak spontaan. En daarna ga je door bij het koffieapparaat. Met Skype moet je mensen er veel meer bij betrekken. Wat vind jij ervan? En jij? Monologen zijn sowieso uit den boze, maar virtueel haken cursisten dan nóg sneller af.” **Mans:** “In het begin waren de digitale vaardigheden, ook bij de deelnemers, vaak niet al te best. Dat is veel beter geworden. De fase van brandjes blussen is voorbij. Iedere drie maanden start (online) een nieuwe lichting van rechters in opleiding en ik merk dat het iedere keer beter gaat. In het begin waren wij en de cursisten blij dat er sowieso iets gebeurde. Als het aansluiten bij een online uitvoering van een cursus dan bij een enkeling niet lukte, was dat niet zo’n probleem. Nu leggen we de lat hoger, zowel technisch als inhoudelijk.

SSR docent Sjoerd Bakker zegt in een ander artikel in dit jaaroverzicht dat je achter het beeldscherm niet zo gemakkelijk sociale vaardigheden leert voor het leiden van zittingen.

Mans: “Daar ben ik het wel mee eens. Hoever we ook gaan met de digitalisering van het onderwijs, je ervaart toch altijd een afstand. De sociale onderdelen zijn lastig. Dat merken cursisten ook. Juist daarom bieden we online weinig aan over

de sociale omgang op een zitting. Dat moet écht fysiek.” **Camiel:** “Mans heeft groepen cursisten die hun opleiding volgen, ik heb veel inhoudelijke cursussen die een paar keer per jaar worden gegeven. Zijn cursisten kennen elkaar en er heerst een groepsgevoel. Dat gevoel valt online weg. Voor ‘mijn’ inhoudelijke cursussen geldt dat minder, hoewel het gemis aan contact daar ook wel kan spelen. Rond de kerst kregen we een urgente opdracht voor ‘Toga Aan’; een cursus op locatie die (assistent)officieren voorbereidt op hun proeve van bekwaamheid. Het Openbaar Ministerie had die officieren al ingepland voor zittingen, dus móest de ‘Toga Aan’-cursus online doorgaan om hen voor te bereiden op hun proeve. Je zet zo’n cursus met de beste bedoelingen op, maar je kunt een klassikale cursus nooit helemaal nabootsen. Niets kan op tegen een echt rollenspel.”

Gaan ‘coronarechters’ niet met een achterstand aan de slag?

Mans: ‘Rechters hebben wellicht de eerste jaren op sommige gebieden achterstanden. Omdat de opleidingen een sterk analytisch en reflectief karakter hebben, denk ik dat rechters in opleiding goed weten welke achterstanden dat zijn. Er is een grote rol weggelegd voor de werkplek in het opleiden van rechters en raadsheren. Ik hoop dat bij de gerechten voldoende aandacht is voor de opleidingstekorten en dat ze die opvangen.” **Camiel:** “We geven enkele online cursussen die we veel liever fysiek zouden geven. De evaluaties daarvan zijn positiever dan ik had verwacht, maar iedereen zegt ook dat het een suboptimale vorm is. Bij de cursus over hoe je slachtoffers bejegt, mis je met Skype de finesse. De cursisten weten dat. Misschien houden ze hun eigen optreden daardoor scherper tegen het licht.”



Er zijn nu digitale alternatieven die we anders nooit of pas veel later op deze manier hadden ontwikkeld.

En zo heeft ieder nadeel zijn voordeel.

Camiel: “Veel van de online cursussen die SSR nu aanbiedt, zijn heel laagdrempelig en kunnen ook enige tijd mee. Er zijn nu digitale alternatieven die we anders nooit of pas veel later op deze manier hadden ontwikkeld. Voor mijzelf zie ik niet zoveel voordelen. Thuiswerken is nu noodzakelijk en je werkt zo een stuk efficiënter, maar je mist ook de reuring van een organisatie. Ik zit te veel in een bubbel. SSR onderkent dat en probeert er ook wat aan te doen door meerdere online bijeenkomsten te organiseren voor de medewerkers.” **Mans:** “Ik wil graag weer naar kantoor. Er zijn namelijk te veel collega’s bij SSR die ik nog nooit heb gesproken. Maar corona heeft op SSR denk ik wel een gezonde invloed gehad. Toen ik hier kwam, werd ik gewaarschuwd dat SSR op heel lange termijn plande. Ik denk dat de organisatie heeft geleerd dat er ook op korte termijn goed gewerkt en gepresteerd kan worden.” **Camiel:** “SSR voelt niet als een logge bureaucratische organisatie. Moet er iets gebeuren? Dan gaan we kijken hoe we dat regelen. SSR voelt veel proactiever en efficiënter. Dat móest vanwege de lockdown natuurlijk, maar het had ook slechter kunnen aflopen.” **Mans:** ‘En ik hoop dat mensen de SSR-cursussen en -activiteiten nu beter gaan waarderen. Een groot aanbod moest in 2020 worden geannuleerd, en dan realiseer je je pas hoe belangrijk dat aanbod is bij de opleiding en permanente educatie van rechters, officieren en andere collega’s uit de rechterlijke organisatie.”

Leiderschap

84 leeractiviteiten gerealiseerd met 708 ingeschreven deelnemers

Naast de focus op het borgen van de continuïteit van de initiële leergangen bij de Rechtspraak en het Openbaar Ministerie was het mogelijk om op het gebied van leiderschap 'just in time'-aanbod te ontwikkelen. Er is ook ingegaan op verzoeken voor het begeleiden van teams en bijeenkomsten, zoals ontwikkeltrajecten van rechtbanken, de ontwikkeling van teamdagen, de invulling van kennissessies en voor de ontwikkeling en begeleiding van bijeenkomsten over tijdige rechtspraak.

Nieuw aanbod

Voor de top van het Openbaar Ministerie en de Rechtspraak is Crisis- en turnaround management voor strategisch leiders (gevolgd door intervisiegroepen) georganiseerd. Voor andere leidinggevendenden uit de beide organisaties is ook divers aanbod ontwikkeld, waaronder:

Leidinggeven na de schok: Wat doet een crisis met het systeem van de organisatie, de mensen én met de leidinggevende zelf van het team?

Resultaatgericht (blijven) sturen: Hoe zorg ik als leidinggevende dat het werk wordt gedaan?'

Sociale Cohesie: Hoe zorg ik als leidinggevende dat we een team blijven? Hoe zorg ik als leidinggevende voor het welzijn van mijzelf én van mijn medewerkers?

Als opmaat voor deze bijeenkomsten (maar ook los te bekijken), is een gratis interactief webcollege ontwikkeld: 'het Kopmanwiel'.

Leiderschapsprogramma Top OM

In een samenwerking met de MD-adviseurs van het PaG en een geïnstalleerde Klankbordgroep, is er voor de 45 leden van de parketleidingen een programma ontwikkeld, is er een aanbestedingstraject gedaan (begeleid door LDCR) en is in december 2020 een duurzame relatie met Sioo aangegaan. Het programma voor het OM start in 2021 en omvat een intensief programma van ongeveer een jaar. De ankers samenwerking, moed, veranderkracht en vakmanschap (handelingsrepertoire) en persoonlijk leiderschap staan centraal.

Masterclass Managen in een professionele organisatie

Als voorbereiding op bovenstaand Leiderschapsprogramma OM, is samen met MD-adviseurs en Nyenrode Business Universiteit een online masterclass Managen in een professionele organisatie ontwikkeld en uitgevoerd. Het online samen leren en met elkaar nadenken over de thema's van deze masterclass is door de deelnemers van de parketleidingen zeer gewaardeerd.

Verbindend en collectief besturen voor de Rechtspraak

In 2020 heeft SSR met de Redactieraad MD Rechtspraak een ontwerptraject doorlopen voor een programma voor 65 zittende bestuurders. Afstemming met de doelgroep heeft plaatsgevonden in het MD portefeuillehoudersoverleg en het PRO.

Het leiderschapsprogramma voor (in potentie) alle bestuurders van de Rechtspraak beoogt een verbreding van het handelingsrepertoire te bieden en daarnaast ook een werkplaats te zijn: een plek waar men gezamenlijk onderzoekt, realiseert, communiceert en verbindt in de breedste zin van het woord.

Persoonlijk leiderschap voor officieren (deel 2)

Persoonlijk leiderschap voor rechters (deel 2)

Op verzoek van deelnemers aan het eerste deel, is in 2020 een vervolg ontwikkeld. Om terugval in 'oud gedrag' te voorkomen, kunnen alumni via deel 2 de stap zetten van 'bewustzijn en inzicht' naar een werkelijke gedragsverandering in de praktijk.

Bedrijfsvoeringsopleidingen (BVO)

63 leeractiviteiten gerealiseerd met 571 ingeschreven deelnemers

Het aantal deelnemers aan bedrijfsvoeringsopleidingen is met 571 nagenoeg verdubbeld ten opzichte van 2019. De meest gevraagde titels en de titels uit het initiële programma zijn in een online-variant aangeboden. Daardoor kon het merendeel van de uitvoeringen toch doorgaan. De titels met thema's rondom 'energiebalans' en 'werkdruk' konden in deze periode op veel belangstelling rekenen. Mogelijk heeft dit te maken met het overschakelen van medewerkers naar structureel en veelvuldig thuiswerken. Het aantal titels is gegroeid van 30 naar 43.

Het merendeel van het aanbod betreft vaardigheidstrainingen, die zich niet eenvoudig lenen voor online uitvoeringen. Er zijn daarom nieuwe (digitale) werkvormen geïntroduceerd en soms zijn programma's en leerdoelen aangepast. Er zijn 19 titels in een online-variant aangeboden, waarbij een enkele titel in 2021 voor het eerst uitgevoerd wordt. Voor docenten is een specifieke training voor het doceren op afstand ontwikkeld (On Air: Krachtig en flexibel doceren in alle omstandigheden).

Voor een aantal titels is het niet mogelijk om een (volledige) online uitvoering te realiseren. Dit zijn onder andere titels waarbij het trainen op de daadwerkelijke werkplek van cruciaal belang is, zoals veiligheids-, hospitality- en agressietrainingen.

In 2020 zijn er elf (online) incompanytrajecten georganiseerd met 79 deelnemers. Wanneer de beperkingen worden opgeheven, kunnen er weer meer incompanytrajecten opgepakt worden.

Coaching en intervisie

9 leeractiviteiten gerealiseerd met 65 ingeschreven deelnemers

Coaching

Er hebben 120 intakegesprekken voor coachingstrajecten plaatsgevonden waarvan 84 voor de Rechtspraak en 36 voor het Openbaar Ministerie. Hiervan zijn 112 coachees gestart met een coachtraject. 97 collega's zijn daarbij bediend door interne coaches en 15 door externe coaches. Om leidinggevenden ondersteuning te bieden, is Sparren in coronatijd ontwikkeld. Hierbij worden op afstand maximaal drie gesprekken met een coach of collega-teamleider gevoerd.

Teamcoaching

Er waren zeven verzoeken om teamcoaching waarvan vijf afkomstig uit de Rechtspraak en twee vanuit het Openbaar Ministerie. Aangezien teamcoaching om fysieke bijeenkomsten vraagt om succesvol te kunnen zijn, hebben niet alle aanvragen geleid tot de start van een traject.

Intervisie

Dit jaar zijn 41 intervisiegroepen begeleid (28 van de Rechtspraak en 13 van het Openbaar Ministerie).

Kwaliteitsbevordering voor coaches en intervisiebegeleiders

Om de coaches en intervisiebegeleiders goed uit te rusten voor online-begeleiding van een coachee of intervisiegroep, hebben de PE-workshops voor zowel de coaches als de intervisiebegeleiders zich gericht op online-begeleiding. In totaal hebben 4 uitvoeringen plaatsgevonden met in totaal 27 deelnemers.

Coachende Professional en opleidingstraject voor senior rechters

De leergang De Coachende Professional is in januari en september gestart. Beide uitvoeringen hebben te maken gehad met uitstel en ook met het online maken en uitvoeren van enkele blokken. In 2020 hebben 24 deelnemers (het maximum) zich ingeschreven.

Het zogenoemde senior-rechterstraject is een maatwerkopleiding voor nieuwe sr. rechters van de rechtbank Midden-Nederland. Het programma is een afgeleide van De coachende professional en er hebben zes deelnemers meegedaan.

Module EWK-begeleiding

Om een EigenWijsheidsKamers (EWK) te kunnen begeleiden worden (ervaren) coaches, intervisiebegeleiders of oud-deelnemers van De coachende professional opgeleid tot EWK-begeleider. Deze blended module is twee keer uitgevoerd in 2020 en had in totaal acht deelnemers.

Internationaal

6 SSR leeractiviteiten gerealiseerd met 98 ingeschreven deelnemers

In 2020 zijn minder verzoeken voor studiebezoeken ontvangen en gehonoreerd dan in voorgaande jaren. In begin maart heeft SSR nog een delegatie van vrouwelijke rechters uit de MENA (Middle East North Africa)-regio ontvangen. Daarna is er voortdurend structureel overleg gevoerd met de diverse internationale partners en netwerken over de digitale alternatieven voor het regulier aanbod. De focus lag op de uitwisselingstrajecten in EJTN-verband (en voor toetredende EU-landen) op projecten die een duurzaam vervolg vormen op eerdere succesvolle projecten en op projecten waar SSR benaderd wordt vanwege een specifieke meerwaarde ten opzichte van andere instituten. Dat betekent dat relatief minder aandacht geschonken is aan projecten die buiten deze criteria vallen.

EJTN

De Europese Commissie ziet het European Judicial Training Network (EJTN) als een zeer belangrijke speler op het terrein van opleiden. SSR is voorzitter van de Stuurgroep van het netwerk. Verder is SSR lid van de werkgroep Exchange Programme, de werkgroep Linguïstiek, de werkgroep Judicial Training Methods en van het redactiecomité van het EJTN Handbook on Evaluation. Op verzoek van de werkgroep Judicial Training Methods (JTM) draagt SSR ook bij aan seminars van

JTM. In het kader van de werkgroep Exchange Programme heeft SSR bijgedragen aan het omvormen van de AIAKOS-uitwisseling tot een volledig digitale uitwisseling voor jonge Europese magistraten.

Exchange Programme

Het Exchange Programme bestaat sinds 2002 en maakt uitwisselingen mogelijk voor rechters en officieren van justitie en voor rechters en officieren in opleiding (AIAKOS). SSR heeft in 2020 geen buitenlandse rechters en officieren van justitie kunnen ontvangen. Vanuit Nederland hebben er slechts twee rechters deelgenomen aan een uitwisseling in het buitenland. In 2020 heeft SSR 37 buitenlandse magistraten in opleiding op digitale wijze ontvangen. Thematiek en onderwerp van gesprek waren de opleiding en de verschillende rechtssystemen. Vanuit Nederland hebben 20 rio's en oio's meegedaan aan het online programma. In het kader van de werkgroep Exchange Programme heeft SSR bijgedragen aan het omvormen van de AIAKOS-uitwisseling tot een volledig digitale uitwisseling voor jonge Europese magistraten.

Assistentieprojecten

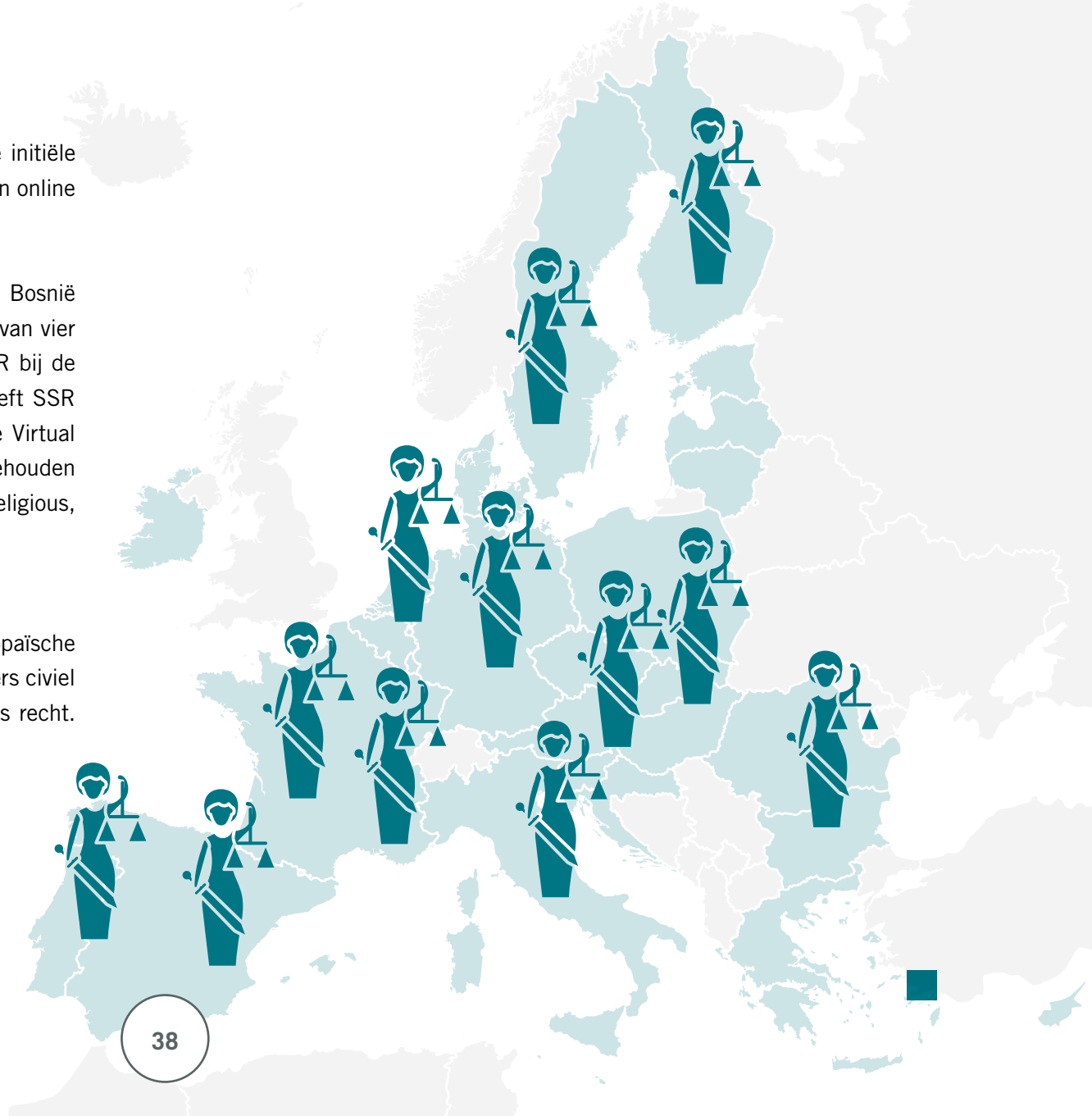
SSR participeert al jaren actief in een aantal assistentieprojecten met opleidingsinstituten in het buitenland. In 2020 werd er meegewerkt aan projecten in Albanië (ondersteunen van het opleidingsinstituut bij ontwikkelen en implementeren van trainingsprogramma's voor initiële en permanente educatie). In januari 2020 ontving SSR een groep docenten van de School of Magistrates. In het voorjaar heeft

team initieel van SSR een deskresearch uitgevoerd op het 2e jaar van de initiële opleiding. In december 2020 zijn vanuit de Virtual Classroom drie trainingen online didactische vaardigheden aangeboden.

Begin 2020 is in aansluiting op een vorig project een nieuw project in Bosnië gestart: Training of trainers, gericht op de mentoren. De eerste uitvoering, van vier dagen, vindt in januari 2021 online plaats. In Indonesië ondersteunt SSR bij de capaciteitsopbouw van het zusterinstituut JTC. In de zomer van 2020 heeft SSR een aantal workshops online didactische vaardigheden gegeven, vanuit de Virtual Classroom. Verder heeft SSR vijf dagen een training needs assessment gehouden voor de Hoge Raad van Indonesië en de vier rechtsgebieden (general, religious, administrative and military).

Nieuwe leeractiviteiten

Met een aantal zusterinstituten in Europa onder aanvoering van de Europese Richter Akademie (ERA) werden projecten gestart voor juridisch medewerkers civiel recht, juridisch medewerkers strafrecht en gerechtscoördinatoren Europees recht. Een aantal seminars heeft fysiek plaatsgevonden en een aantal online.



HRM

Personeel	Gemiddelde fte 2020	Gemiddelde fte 2019
Totaal	145,01	140,62
Vast	117,25	105,70
Gedetacheerd	10,48	13,92
Tijdelijk	14,24	11,97
Uitzendkrachten	2,25	8,98

Personele bezetting

Bij SSR waren gemiddeld 145,01 fte (inclusief gedetacheerden en uitzendkrachten) werkzaam; in totaal waren eind 2020 186 medewerkers werkzaam. Dit zijn in totaal 151,39 fte. Daarvan was 20,5% fte man en 79,5% fte vrouw. Er waren 32 medewerkers gedetacheerd bij SSR. Hiervan waren 28 medewerkers rechtelijk ambtenaar (twaalf bij het Openbaar Ministerie en zestien bij de Rechtspraak) en drie bedrijfsvoering (één Rechtspraak en twee LDCR). Daarnaast zijn acht medewerkers uitgeleend aan andere organisaties, met name om een volgende loopbaanstap te ondersteunen.

Het aantal medewerkers is in 2020 toegenomen met vijftien personen (33 ingestroomd en 18 uitgestroomd). Bij de instroom zitten 6 moderators en 9 LSR collega's (waarvan er 3 inmiddels weer uitgestroomd zijn). Daarnaast zijn er weer

meer medewerkers in vaste dienst genomen en conform het regeringsbeleid is het aantal uitzendkrachten verder afgenomen.

Functioneringsgesprekken

Op 31 december 2020 waren 146 Rijksambtenaren en 19 Rechterlijk ambtenaren (exclusief de leden van het College van Bestuur) meer dan een half jaar werkzaam bij SSR. Met de Rijksambtenaren is 75% van de functioneringsgesprekken gevoerd en met de Rechterlijk ambtenaren is 95% van de functioneringsgesprekken gevoerd.

Ziekteverzuim

Het verzuim kwam uit op 4,0%, met een meldingsfrequentie van 0,7. De meldingsfrequentie is daarmee 0,4 lager geworden (was 1,1) en het verzuimpercentage is met 0,1% gedaald maar de Verbaannorm (3,2%) is nog niet gehaald. Er was voor 2020 een stijging van het verzuim verwacht. De daling van het verzuim en van de frequentie is waarschijnlijk veroorzaakt doordat de medewerkers het grootste deel van het jaar volledig thuisgewerkt hebben als gevolg van de Covid-19 maatregelen. Het aantal Covid-19 besmettingen onder medewerkers is zeer beperkt gebleven. Medewerkers hebben elkaar niet besmet doordat de landelijke maatregelen goed zijn opgevolgd.

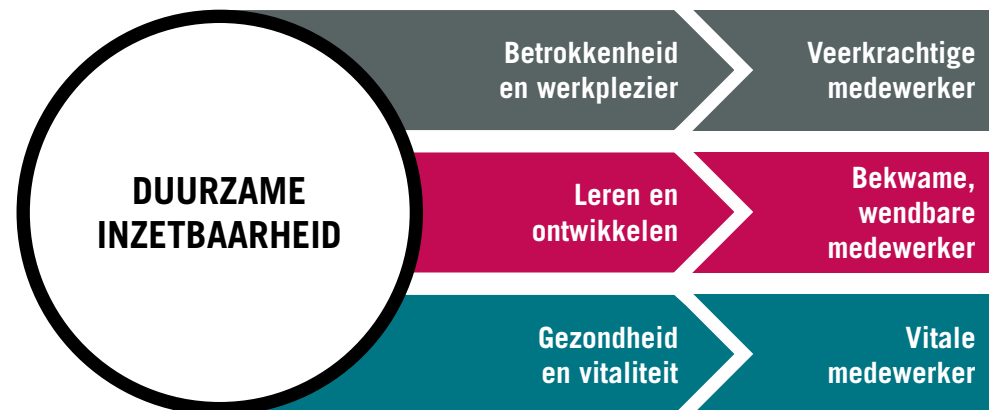
Opleiding en ontwikkeling

Als gevolg van Covid-19 was de werkdruk binnen SSR hoog. Veel leeractiviteiten moesten onder grote tijdsdruk omgebouwd worden en vele malen opnieuw gepland worden, omdat de omstandigheden steeds veranderden. Daardoor was er binnen SSR minder focus op het opleiden van eigen medewerkers. Veel opleidingen voor medewerkers zijn niet doorgegaan. Wel heeft binnen de SSR-school in het najaar nog een uitvoering plaatsgevonden van de cursus Opleidingskunde basis voor acht deelnemers.

Duurzame inzetbaarheid

De pilot met een gezamenlijke loopbaanadviseur met LDCR is weer met een jaar verlengd. In de periode februari - juli 2020 heeft de loopbaanadviseur vier verschillende workshops cyclisch en online aangeboden. Hieraan hebben 26 SSR-medewerkers deelgenomen. Veel van hen hebben zich voor meerdere workshops ingeschreven. De helft van de lopende trajecten op het gebied van inzetbaarheid is stilgevallen. In een aantal gevallen verbeterde de werk-privé balans al door het wegvallen van de reistijd en het thuiswerken. Verder vonden veel medewerkers dit jaar ontwikkeling, groei en uitdaging in de omschakeling naar een online dienstverlening. De medewerkers die wel hun loopbaantraject voortzetten wilden daarvoor juist deze periode benutten. Dit heeft geresulteerd in o.a. een detachering, een opleiding en een meer zingevende invulling van het privéleven waardoor de balans is hersteld. De vitaliteit van medewerkers stond in 2020 onder druk. Het sluiten van de sportscholen en het thuiswerken in combinatie met onder andere de zorg voor kleine kinderen

leverde druk op. In het laatste kwartaal van 2020 is op initiatief van medewerkers van SSR een programma opgezet rond vitaliteit en verbinding, met onder andere sessies als office gym, stoelyoga enz. In de loop van 2020 zijn alle thuiswerkplekken ingericht voor medewerkers die dit aangevraagd hadden.



Participatiewet

In maart 2020 ontving SSR de handreiking begeleiding medewerkers uit de banenafpraak. Vacatures zijn uitgesteld; er was onvoldoende ruimte om nieuwe medewerkers uit de banenafpraak goed te begeleiden. Tot nu toe heeft dit daarom nog niet tot reële vacatures voor de doelgroep geleid. Het doel om voor 1 oktober 2020 4,1 fte (1 fte is 25 uur) instroom in het kader van de participatiewet werkzaam te hebben binnen SSR is nog niet gehaald. Er bestaat nog steeds zorg over het behalen van het quotum.

Van werk naar werk

Er waren geen van werk naar werk-kandidaten. Er hebben geen reorganisaties plaatsgevonden.

Ondersteuning Landelijke Selectiecommissie Rechters

De Rijksuniversiteit Groningen (evaluatie selectieprocedure Rechters 2018) adviseerde om de samenhang van het gehele proces van werven, selecteren, opleiden en beoordelen van rechters en raadsheren in opleiding te versterken. Om deze kwaliteitsverbetering, die ook door het Presidium van de LSR als gewenst werd beschouwd, te realiseren, is in 2019 een plan opgesteld om de ondersteuning van de Landelijke Selectiecommissie Rechters (LSR) bij SSR onder te brengen, in plaats van bij het LDCR.

Met ingang van 1 januari 2020 is de ondersteuning van LSR ondergebracht bij het team HRM onder de teamleider/HRM adviseur van SSR. Door verloop van medewerkers en in verband met zwangerschapsvervanging zijn er twee nieuwe selectie-adviseurs en twee nieuwe medewerkers voor het ondersteunende bureau geworven en aangesteld. Er zijn stappen gezet op het gebied van kwaliteitsverbetering, maar vooralsnog voornamelijk op het gebied van de logistiek en de bedrijfsvoering. Verder is een constructieve samenwerking tot stand gekomen tussen de afdeling arbeidsmarkcommunicatie van de Rvdr en de adviseurs LSR. Als gevolg van het feit dat de organisatie en de logistiek van de ondersteuning van het selectieproces veel aandacht nodig had, zijn de beoogde inhoudelijke kwaliteitsslagen minder groot

geweest dan de ambitie was. In 2021 worden de gezette stappen geëvalueerd en de ontwikkeling voortgezet.



ONGEWENSTE OMGANGSVORMEN EN INTEGRITEIT

In 2020 hebben de twee SSR-vertrouwenspersonen een klein aantal gesprekken gevoerd met diverse medewerkers voor advies en een luisterend oor. De twee bijeenkomsten van het netwerk Vertrouwenspersonen Rechtspraak die gepland stonden, zijn wegens Covid-19-maatregelen helaas niet doorgegaan. Als secretaris van dit netwerk heeft een van de SSR-vertrouwenspersonen de communicatie rondom deze annuleringen verzorgd en de collega vertrouwenspersonen geattendeerd op relevante online activiteiten van het Ministerie van Justitie en Veiligheid die wél doorgang vonden.

PRIVACY EN DATALEKKEN

Er zijn twee incidenten gemeld in het registratiesysteem ClassBase. Een incident had te maken met een USB-stick die verloren is gegaan in de post. Aansluitend is de maatregel getroffen om alleen nog beveiligde USB-sticks te gebruiken. Het tweede incident had te maken met een mogelijkheid tot meekijken in het rio-portaal. Die mogelijkheid is direct na ontdekking afgesloten. Er zijn geen informatieverzoeken gedaan in het kader van de AVG, of verzoeken tot wijziging of verwijdering van persoonsgegevens.

KLACHTEN

Er zijn geen formele klachten ingediend in 2020.

HUISVESTING

In voorbereiding op de verhuizing van SSR naar het H-gebouw van het rechtbankgebouw aan de Catharijnesingel in Utrecht in 2023, heeft de werkgroep diverse plannen en documenten opgeleverd, zoals een vlekkenplan (een globale indeling van alle functies in het gebouw), een technisch en ruimtelijk Plan van Eisen, een beeldkwaliteitsplan (plan met gewenste uitstraling en beeld) en een ambitiedocument (document met informatie over SSR, de aanbestedingsprocedure en een beschrijving van het gewenste resultaat). Het plan is financieel getoetst door het Rijksvastgoedbedrijf en akkoord bevonden door het projectenberaad en de Raad voor de rechtspraak. De aanbesteding voor het ontwerpteam is van start gegaan en er zijn vijf partijen geselecteerd voor de gunningsfase.



OPENBAAR MINISTERIE

SSR